

OM KRIG

Av S.

KRIG har i regel syftat till något fattbart mål vare sig det varit något så chimärt som i det trojanska kriget eller mer eller mindre ideellt som under korstågen och andra religionskrig eller slutligen den krassa makthungerns tillfredsställelse som i den vanligaste formen av krig, expansionskrigen. I regel ha dock krig och våldshandlingar icke tillgripits under Nyare tid förrän andra medel visat sig ineffektiva för målets uppnående, vilket förhållande berättigat en krigsfilosofs konstaterande att »krig är politikens fortsättning men med andra medel». Ibland har man kommit ihåg, ibland har man glömt att man går till krig för att vinna fred, icke för att slåss på ett sådant sätt att våldsytterligheterna hindra målets uppnående.

Se vi på *krigsföringsmetoderna* vill vi i allmänhet tro att de i våra tider äro sämre än i gångna. I vissa hänseenden är det sant, i andra har urartningen icke gått längre än i normala krig i äldre tider.

Mänskligheten hade genom kristendomens inflytande, riddartidens lagar, ekonomiska faktorer m. m. under senare Medeltiden nått fram till en krigföring med relativt begränsad förödelse. Religionskrigen efter reformationen kom med ett olyckligt och kraftigt bakslag härutinnan. Klimax nåddes i 30-åriga kriget då mer än hälften av de tyska staternas folk omkom under kriget, direkt eller indirekt. Småningom trädde förnuftet åter in och mildrade de krigiska uppgörelsernas förödelse.

Fortsatt humanisering av kriget markerades av Genèvekonferenserna 1864 och 1906 samt Haagkonferenserna 1899 och 1907 rörande våldsbegränsningar under krigföring. Att vi inte fick fortsätta på den vägen berodde enligt den kände engelske militärskriftställaren Liddell Hart på att värnpliktsystemet infördes i Preussen. Ävensom på krigsteorierna som de utvecklades av främst Clausewitz, vilken hävdade att moderation icke har någon plats i krig. »Krig är en akt av våld fullföljd till det yttersta.» Härtill kom den tekniska utvecklingen med mera fördärvbringande och svår-

kontrollerade vapen samt nya såsom undervattensbåtar och flygstridskrafter, vilka inte alls passade in i de våldsbegränsande reglerna som tillkommit för krig. Alla dessa faktorer gjorde första världskriget både i starten och framför allt i fortsättningen till vad det blev. Det kriget sattes in efter Clausewitz teorier om det obegränsade våldet. Den dåliga effekten fortplantades genom ett fredsslut, som inte alls visade den moderation som efter Napoleonkrigen visades Frankrike.

Andra världskriget ställde oss inför en ny epok i krigens historia, ny så tillvida att totaliteten av kriget blev komplett genom den ideologiska bakgrunden till konflikten, den underjordiska stridsverksamheten och genom hela folkens organiserande i statens tjänst för kriget eller för att möta krigshandlingarna. Men krigets lagar iaktogs icke sämre än under första världskriget i de fall där lagar eller överenskommelser funnos. Det betänkliga var att inga dylika upprättats beträffande det mest destruktiva krigsmedlet nämligen flygstridskrafterna. Enär det var omöjligt att begränsa flyganfallen till utplockade mål eller att skona civilbefolkningen blev »repressalierna hänsynslösare och hänsynslösare allt efter sinnessen fortsatta förbittring» som Liddell Hart träffande uttryckt det.

Vi finna sålunda nu att krig icke blott är politikens yttersta hjälpmedel utan även en utloppskanal för djupgående strömningar inom nationerna som pådrivas av den moderna propagandan. På kabinetspolitikens tid var det regeringarna som arrangerade krigen och skötte dem med professionellt krigsfolk. Nu är det nationerna själva som i regel framkalla krigen och utkämpa dem med alla mobiliserbara resurser och med växande bitterhet. Dessa resurser — särskilt de av finansiell, industriell och kommersiell art — måste mobiliseras, icke blott inom landet utan även utom och det gör att ledningen i det totala kriget måste ligga fast förankrad i den politiska ledningens hand.

*

Låt oss nu i största korthet beröra *krigföringen* så som den tedde sig under de två senaste världskrigen. Det första världskriget låstes fast efter ett inledande rörligt skede i ett segslitet utnötningsskrig. Landkriget stelnade till ett ställningskrig i långa sammanhängande fältbefästningssystem med inskränkta rörelsemöjligheter och oinskränkt ammunitionsförbrukning. Sjökrig-

Om krig

get var i stort sett ett blockadkrig där båda sidorna ryggad tillbaka för slag av större omfattning som skulle kunna leda till stora materielförluster. Även här tillämpades alltså ett system som låg begreppet ställningskrig nära. Ubåtarna visade vilket farligt hot mot särskilt sjöhandeln de vid hänsynslös insats kunde bli. Flygkriget var i huvudsak spaning i lant- och sjökriget i tjänst. Det ekonomiska kriget och den moraliska och materiella nötningen blev de främsta krigsavgörande faktorerna.

Mellankrigsåren och den vapentekniska utvecklingen under dess gång såg två nya idéer födas som blevo av stor betydelse för det andra världskrigets förlopp.

Den ena var idén om flygstridskrafternas dominans i våldsuppgörelserna. Den främste förespråkaren för denna idé var den italienske generalen Douhet. Denne hävdade att luftkriget helt skulle avgöra krigföringens uppläggning och utgång. Sedan kampen om luftherraväldet avgjorts skulle bombflottorna helt ödelägga fiendens land, vilket skulle framtvinga ovillkorlig underkastelse utan att härar eller flottor egentligen behövde insättas. Denna ytterlighetsteori om kriget och diskussionerna som av den väckte i hela världen, satte strålkastaren på flygstridskrafterna under 1930-talet och blåste upp en fruktan, vilken enligt vissa auktoriteter åsikt i sin tur medförde de politiska eftergifterna i Abessinien, Saar och München. Man har också visst fog för det antagandet att diskussionen om flygstridskrafterna så absorberade militärens och teknikernas tankar att man icke uppmärksammade den andra mellankrigsidéen som verkligen blev av betydelse för det andra världskrigets hela förlopp.

Härmed åsyftas stridsvagnsvapnet och den taktik tyckarna byggde upp kring detta. Stridsvagnar eller tanks utnyttjades i liten skala och på ett trevande sätt under första världskrigets sista år. På 1920-talet lade engelsmannen Fuller och Liddell Hart fram de första idéerna om stridsvagnstaktiken. Den som främst tog upp deras teorier var den tyske generalen Guderian, delvis även fransmannen de Gaulle.

Jämfört med dessa utvecklingstendenser på luft- och landkrigsföringens område gick utvecklingen på det sjömilitära området under mellankrigsåren mera omärkligt framåt mot även där något nytt. Man frångick inom stormaktsflottorna tanken på att i stället slagskeppslinjer utkämpa kampen om herraväldet till sjöss. Denna kamp — där den behövde föras — avsågs i stället upptagas av en samverkande kraftgrupper, sammansatta allt efter behovet av e

eller ett par slagskepp, hangarfartyg med anfalls- och försvarsflyg samt kryssare och jagare.

Se vi nu på krigföringen i stort under andra världskriget finna vi följande.

På papperet hade Tyskland och dess motståndare i början av kriget ungefär lika stora väpnade styrkor till lands. I luften voro tyskarna starkt överlägsna, till sjöss avsevärt underlägsna.

Det nya i den tyska taktiken var att i det urgamla problemet om avvägningen mellan *rörlighet* (snabbhet) i operationerna och *säkerhet*, rörlighet *med* styrka kunde ges företräde tack vare kombinationen pansarförband-flygstridskrafter. Systemet prövades i Polen och vi ska närmare beröra det i framgångarna i väster. Efter Polen följde den säregna krigsoperationen mot Norge, ett företag där förhållandet mellan snabbhet och säkerhet pressades långt över den teoretiska bristningsgränsen men höll tack vare det nya moment som av nutidens ideologier införts i krigföringen, nämligen femte kolonnverksamheten. Genom Norge-operationen var norra porten till världshaven från Nordsjön öppen för ett tyskt oinskränkt handelskrig — och i maj 1940 kom så det blixtnabba uppbrytandet av den södra.

Västmakterna hade haft ett halvår på sig innan den tyska attacken kom. Där i väster hade man under krigsberedskapens höjande ställt säkerhet i en strategisk och taktisk defensiv före rörligheten.

Det tyska blixtanfallet i maj 1940 genomfördes av relativt små spjutspetsar — stridsvagnar och motorburet infanteri stödda av störtbombare och i vissa fall av luftburna trupper. *Holland* togs på 5 dagar av en pansardivision sedan vägen öppnats av 5 fallskärmsbataljoner + 1 div. lufttransporterat infanteri. *Belgiens* huvudförsvarslinje bröts igenom på samma snabba sätt av ett par pansardivisioner ur 6 tyska armén sedan c:a 500 fallskärmssoldater tagit vissa nyckelpositioner och därmed säkrat vägen in i landet. *Franska* fronten bröts med sju pansardivisioner som även de liksom i Holland och Belgien stöddes av talrika störtbombare. Genombrottet säkrades sedan av några motoriserade divisioner, senare följda av marscherande trupp som anlände innan de allierade hämtat sig från den shock hotet mot förbindelserna åstadkommit.

Frankrikes öde — liksom Hollands och Belgiens — avgjordes genom de tyska öppningsdragen med moderna stridskrafter och deras snabba fullföljande med efterföljande trupper.

England skildes från de tyska landstridskrafterna av ett havs-

område. Vad som här kom Hitler att hejda sig och kasta om sina krigsplaner — likt Napoleon en gång i tiden — var dels det latent hotet från den brittiska flottan, dels misslyckandet i försöket att genom luftkrig kämpa ner det engelska flyget. I och med det att England icke blev åtkomligt för tyskt landkrig, att detta sökte sig till Balkan, Ryssland och på vacklande strategisk grund över Medelhavet till Afrika blev Tysklands öde avgjort tack vare västmakternas överlägsna krigspotential. Men det tog tid för västmakterna, till vilka USA från 7 dec. 1941 räknades som aktivt deltagande, först att bygga ut sina stridsmedel och sedan att med Rysslands hjälp militärt krossa Tyskland och Japan.

Det nämndes nyss att Douhet's teorier om luftkriget väckte en livlig diskussion under mellankrigsåren. Tyskarna följde icke Douhet's ytterlighetslinje ifråga om flygstridskrafternas insats. De liksom ryssarna satte i huvudsak in flyget i taktisk samverkan med landstridskrafterna för att öka slagkraft och snabbhet i det rörliga kriget. Undantag härifrån var dock anfallen mot England och tyskarnas erövring av Kreta i maj 1941 som utfördes enbart genom luften. När västmakternas luftflottor nått upp till och överflyglat det nerslitna tyska flyget sattes de in till en systematisk och med tiden ödeläggande och för den tyska krigföringen kännbar industri-, förbindelse- och hemortsbekämpning. Att flygstridskrafterna från västmaktshåll sattes in på detta sätt har sin naturliga förklaring därav att någon landfront på kontinenten mot tyskarna icke kunde etableras förrän i juni 1944 då landstigningen i Normandie verkställdes med ett jätteuppbåd av land-, sjö- och luftstridskrafter. Man slog med andra ord med vad man kunde — givetvis med en bestämd strategisk målsättning.

Huvuddelen av de i Stilla Havet uppträdande flygstridskrafterna såväl på amerikansk som japansk sida tillhörde respektive länders sjöstridskrafter och utkämpade, burna av dessa och tillsammans med dem, de blodigaste och hårdaste slag som utkämpats i sjökrigets historia. Först bar den japanska flottan fram sina flygare till det lömska och effektiva Pearl-Harbouranfallet. När amerikanerna hämtat sig från öppningslaget och med rasande fart byggt ut sina krafter, flytande och flygande, började den gigantiska motoffensiven NO om Australien vid Salomonöarna. Tre år av hård kamp och ständig insats av nya fartyg och nya flygplan tog det amerikanerna för att till sist efter det blodiga Okinawaslaget kunna konstatera att den japanska flott-flygmakten var sönderslagen, att så gott som hela japanska handelsflottan

strukit med och att de livsviktiga japanska sjöförbindelserna voro avklippta. När atombomben fälldes över Hiroshima i aug. 1945 var Japans öde redan beseglade.

*

Vi äro härmed framme vid nutiden och kunna endast komma med förmodanden och gissningar om framtidens sätt att ernå uppgörelser.

Atomenergiens lossgörande i krigföringen anses av många vetenskapsmän ha gjort världens läge hopplöst. Även om motmedlen i fasta mål kan skapa visst skydd kan en atomattack komma utan krigsförklaring eller krigsindikation — från civila flygplan, raketter eller andra medel. Vi känna till genom det andra världskriget vart det totala kriget så som vi nu upplevat det leder. Avsaknaden av begränsning i krigföringen har gjort begreppet seger till ett tomt ord. Skulle nu till det senaste krigets totalitet även läggas atombomben i ett kommande krig kan det hela bli ett ömsesidigt självmord och det mål en anfallande går i krig för, följaktligen ingenting att vinna. Detta borde leda till antingen att krig avföres som medel att nå ett politiskt mål, eller att i förstörelsehänseende de uppgörelser neredimensioneras som nödvändigtvis måste avgöras med våld.

Vad vi nu i mänsklighetens blodiga historia nått fram till är tvenne motstående världsblock — och ett fåtal utomstående störningar — men vi ha icke nått fram till sådan maktbalans i läget eller sådant känslolugn parterna emellan som är den nödvändiga jordmånen för nya internationella överenskommelser om våldets avskrivning eller ens tyglade under ett nytt krig. Vi stå vid ett kommande krig åter inför religionskrigens karaktäristika: lidelser i svallning djupt ner i folklagren — och intet gott är härav att vänta. F. n. finns i vart fall ingen broms på krigens förstörande krafter.

*

Det har tidigare framhållits att kriget varit det yttersta medlet att nå ett visst politiskt mål i staters mellanhavanden. Ett visst system rådde — åtminstone fram till Hitlers dagar — så tillvida, att när det var fred så var det fred. Vi ha nu glidit in i någonting nytt, en utsuddning av gränsen mellan våld och icke våld i den mellanfolkliga samvaron, till krig i fred. Jag syftar på det för alla nu välbekanta »kalla kriget».

Om krig

Förr att vi rätt skola kunna förstå nuläget i världen och bedöma krigets användning i framtiden måste vi beröra den ryska frammarschen.

Tsar Peter påtvang sina asiatiska barbarer västerländsk civilisation, om ock ytlig, och satte som sitt mål att göra Ryssland till en militärstat. Svenskarna misslyckades i att sätta en damm för rysk expansion och redan i mitten på 1700-talet stodo ryska trupper i Ostpreussen och 1760 i Berlin. Under 1800-talet kom Europas motangrepp och den därefter ändrade riktningen av de ryska expansionssträvandena ledde till rysk-japanska kriget 1904—05 med tre anmärkningsvärda resultat: väg bereddes för Lenins framträdande; Asien vaknade ur århundradens sömn; maktbalansen i Europa ändrades genom Rysslands bakslag så att Frankrike och Storbritannien sammanfördes mot tyska kejsardömet. Det mål som genom första världskriget nåddes var *dels* pangermanismens dämpande, *dels* österrikiska kejsardömet's sönderfall, varigenom den gamla bastionen mot öster revs ner och maktbalansen Europa—Asien rubbades till förmån för Asien, *dels* slutligen bolshevikrevolutionen som lösgjorde Ryssland från den västerländska kulturen och skapade den röda panslavismen i asiatisk form. Lenin har skapat det fjärde Ryssland, som skall erövra världen. Lenin har givit besked i följande ord: »Om våra internationella kamrater bistå oss — — — kan inga nederlag hindra vår missions framgång. Denna mission är att få världsrevolutionens sak att triumfera, att skapa Världens sovjetrepublik.» — År 1918 fastslog Lenin Sovjets primära mål: »Det industriella Tysklands, Österrikes och Tjeckoslovakiens proletariats förening med Rysslands och skapandet av en mäktig agrar och industriell kombination från Vladivostok till Rhen, från Finska Viken till Donau. Detta välde skall vara — — — en revolutionär jätte som med den ena handen skingrar Österns senila stiltje och med den andra slår tillbaka de anglosaxiska ländernas rövarkapitalism.» Måste icke vi som nu skåda ut över världen konstatera att det nya Rysland hunnit långt på sin bana mot de av profeten Lenin utstakade målen?

Stalin och hans medhjälpare fullfölja med obönhörlig konsekvens och hänsynslöshet Lenins testamente. En mycket summarisk överblick och sammanfattning av den ryska aktiviteten visar oss följande.

På den inre ryska fronten är den ledning, som representerar ett i modernt, totalt krig invecklat land, redan nu i fred organiserad och i funktion. Vi ha sålunda diktatorn med politbyrån

som enväldigt utövar den politiska och militära ledningen, hemmafronten d. v. s. hela produktionsapparaten och folket, kvinnor likaväl som män inordnade i det totala försvarets eller krigets tjänst; säkerhetspolisen, en militärt organiserad och beväpnad polisstyrka på ett par hundra tusen man, håller befolkningen i schack, hindrar sabotage, kväver missnöje, lättja eller annat förhindrande av en effektiv statsverksamhet och driver koncentrationslägren; underjordisk verksamhet av olika slag i andra länder. På den materiella fronten har den tunga (= krigs) industrien starkt utvecklats medan den lätta (= konsumtions) industrien avsevärt står tillbaka. En del iakttagare vilja hävda att den härav följande låga levnadsstandarden i Sovjet är en inrikespolitisk nödvändighet — det nuvarande sovjetsystemet skulle icke kunna existera i ett blomstrande samhälle. På den psykologiska fronten har en målmedveten propaganda och efterhållning skapat alla de förutsättningar som behövas för att få lydiga redskap i ledningens målsträvan. Jag behöver inte här beröra de mera kända metoderna som används för att ransonera vett och vetande inom en polisstat. Ett citat ur en år 1946 utgiven handbok för skollärare må räcka: »Sovjetskolans lärjungar måste bli varse, att den sovjetiska patriotismen är genomsyrad av outsläckligt hat mot det socialistiska samhällets fiender. Hatet föder klassrevolutionär skarpsynthet och skapar en känsla av definitiv motsättning mot klassfienden. — — — Det är nödvändigt att lära sig att inte blott hata fienden utan också att kämpa med honom för att i tid avslöja honom och slutligen, om han icke kapitulerar, att förgöra honom.» Det ryska folket är, efter en 33-årig bolschevikfostran under nöd och fruktan, ett lydigt redskap i ledningens hand. Omdaningsproceduren är med delvis andra medel genomförd eller under genomförande i hela barriären av satellitstater. I Sovjet är icke frågan om hur ett land borde vara organiserat för krig, det är organiserat utan hänsyn till demokratiska länders mest elementära krav på att staten i fredstid icke bör vara en stor krigsmaskin.

Militärt sett är Sovjet starkast i världen ifråga om landstridskrafter och taktiskt flyg för samverkan med landstridskrafterna. Sjöstridskrafterna äro under stark utbyggnad icke blott ifråga om ubåtar utan även ifråga om övervattensfartyg av alla vedertagna typer. Det ryska strategiska flyget är även under utbyggnad. Likaså jaktflyget, robotvapnet samt civilförsvaret för att möta atomvapnet där Sovjet ännu lär ligga betydligt efter västblocket. Behovet av utbyggnader på dessa senare områden liksom vissa bris-

Om krig

ter i råvarutillgångar och industriprodukter har gjort att flertalet bedömare hittills hävdade att Sovjet icke nu kan gå till militärt krig trots det att västmakterna behöva år för att nå upp till erforderlig styrka ifråga om landstridskrafter, deras svagaste punkt vid en militär styrkejämförelse med Sovjetblocket.

Sovjet kämpar för ett bestämt politiskt mål, vet vad det vill, tar initiativ och behöver som medel för att nå det uppsatta målet icke nödvändigtvis tillgripa militärt krig.

Västmakterna ha ingen bärande ideologi att förena de splittrade folkviljorna mot den bolschevikiska, där de stå inför det stora problemet: Västeuropas skydd mot ytterligare ryskt framträngande.

Krig föres av människor med tillhjälp av materiella stridsmedel. Människoinsatsen är dock den viktigaste faktorn. Dess värde beror både av psykologiska och fysiska faktorer. De förra äro de viktigaste och bestämmas av strömningar inom människornas inre liv. Samlandet av den latent kraft dessa strömningar representera är de stora ledarnas sak. Napoleon var en dylik ledare, som gav utlopp åt den pånyttfödelsens energi som alstrats av franska revolutionen. Hitler bemästrades som ledare av Churchill, men båda torde kunna sägas ha givit exempel på att ledarna även förbruka energikapitalet hos sitt människomaterial, en förbrukning med efterföljande återväxt som årtusendena igenom skapat vågrörelsen inom nationernas maktställning. Stalin är nu hopsamlaren av den pånyttfödelsens energi, som alstrats av den ryska revolutionen och har ett kraftigt tillväxande människomaterial med oförbrukat energikapital till förfogande. Den stora frågan är: finnes inom det splittrade Västerlandet likvärdiga ledare och en ännu viktigare fråga: hur är det med människomaterialet i västra Europas statsbildningar, har det förbrukat sitt energikapital och på grund därav dömts att slås ut.

Det gamla problemet Asien mot Europa som mer eller mindre märkbart stått på dagordningen sedan 1200-talet tillspetsas i detta nu krig delproblemet Östtyskland mot Västtyskland — allt under det Asien aktiviseras rött över allt vidare ytor. Allt tydligare börjar det nu stå klart för de ledande västmakterna att Västtyskland måste göras så militärt starkt att en viss balans uppstår mellan de två delarna i den centraleuropeiska kroppen. Östzonens folkpolis är intet annat än en tysk krigsmakt i rysk tjänst färdig att efter ett lätt ordnat intermezzo eller eljest när tiden är mogen skapa ett enat Tyskland med Sovjet som fredlig åskådare à la

Korea. Man förvånar sig över hur ensidig fransk-engelsk syn intill just i dessa dagar varit på det tyska problemet. Av fruktan för ett tyskt revanschkrig åt väster — i ett läge där tysk rädsla och avsky riktas mot öster — har man i den västtyska staten demolerat icke blott krigsindustriresurser och försvarsanläggningar utan även fredsindustrier medan bolschevismens avantgarde i den östtyska delen gör sig berett att besätta Centraleuropa fram till Rhen.

Den nya ryska strategien är tillräckligt dokumenterad genom de hittills uppnådda målen. Den rysk-asiatiska världen behärskas av stark misstro mot all icke-kommunistisk styrelse och ser i den en oförsonlig fiende mot Sovjet. Denna målmedvetet uppammade misstro förenad med bolschevismens slutmål, världskommunism under Sovjets ledning, är grunden för Sovjets oupphörliga strävan att undan för undan bringa ny strategisk förterräng under kontroll. När randstater tagits kring det ryska kärnlandet måste randstaternas grannar läggas under kontroll så att de icke kunna bli baser för angrepp, d. v. s. det blir en ständigt växande intressesfär tills världshegemonien vunnits. Systemet kallas oljefläckstrategi men även Pax Sovjetica.

Militärmakten sätts inte in efter rent militärstrategiska linjer som under första och delvis andra världskriget och som alltid förr i världen. Krigsmakten i det nya Sovjetsystemet flyttas efter den revolutionära uppmjukningsprocessens framsteg i de land, där den överhuvud taget behöver komma till användning. Men man erövrar helst ett land utan storkrig, så att fredskärleken kan spelas ut i den internationella samvaron som ett högt exempel för »imperialiststaternas förslavade massor». Lyckas man icke nå sitt politiska mål med enbart kallt krig — inbegripet igångsatta inbördes eller nationella befrielsekrig — kommer fortfarande det militära kriget att sättas in som det yttersta medlet men med den skillnaden mot förut, att den militära offensiven får en direkt och målmedvetet samordnad hjälp av propaganda- och revolutionsapparaten. M. a. o. diplomaten, den underjordiska revolutionären och den militära ledningen samverka lika hänsynslöst i sina egenskaper av instrument i diktatorns hand. Diplomaten lägger fram de politiska fordringarna i små, insockrade doser på sådant sätt, att opinionen i det land som utsetts till närmaste offer splittras uppifrån regeringen djupt ner i folket. Tvehågsenhet med passivitet och eftergift som bekvämaste lösning inställer sig hos offret. Lönekonflikter, strejker och sabotagehandlingar ge eftertryck åt propaganda över

Om krig

och under jorden för att få samhället i gungning och motståndsviljan uppluckrad. Faller det utsedda landet icke till föga, sättas de underjordiska krafterna igång på de delar av landet där den tredje kraften — militärmakten — avser att insätta sin stöt och i form av sabotage i industrier, mot kommunikationer och varor.

Detta är den nya ryska strategien, och den är svår att möta offensivt därigenom att Sovjets diktatorsystem stänger varje inblick, varje propagandaförsök i det sovjetbehärskade området. Men den är även svår att möta defensivt, enär idéernas krig förs på *ett* område, till sin grundstruktur sympatiskt för humaniteten inom den västerländska kulturen (t. ex. individens frihet, förbättrade levnadsbetingelser), under det att verkligheten, så som den är för sovjetväldets folk ligger på ett *annat* område. Defensiven i det nya systemet är svår även ur den synpunkten att småkrig, inbördeskrig och uppror i olika delar av världen på sovjetblockets ytterområden, där maktsfären långsamt och obevekligt breder ut sig, leder till bortplottrande av västblockets militära resurser, till ökade skatter, sänkt levnadsstandard och därmed missnöje bland västerns folk. Allt resultat som äro direkta vinster i Sovjets kalla krig.

Medan det kalla kriget är i full gång rusta båda de motstående världsblocken för fullt på det rent militära området inför en slutuppgörelse, som synes mer och mer oundviklig. Hur den gigantiska uppgörelsen, då hela världen kommer att indragas — även de länder som nu stå utanför blocken — kommer att te sig är svårt att profetera om. Fronter eller riktigare sagt krigsskådeplatser komma att finnas från Fjärran Östern över Främre Asien och Centraleuropa till Skandinaviens nordkalott samt politiska stridslinjer mitt inne i alla icke-kommunistiska länder.

Den bild man nu i allmänhet gör sig av nästa militära krig kan i grova drag sammanfattas på följande sätt. *Landkriget* ökad rörlighet och snabbhet i operationerna genom starka stridsvagnsförband, luft- och bandfordonsburet infanteri, ökad artillerikraft samt insättande av starkt taktiskt flyg i samverkan med landstridskrafterna. Smidigare organisation av högre förband och ledningsorgan så att ett snabbt tempo i operationerna kan hållas. Nya typer av stora, starkt pansrade stridsvagnar för krig på kontinenten. Ny typ av pansarvärnsraketer som motmedel mot stridsvagnarna. Robotvapen. Luftburna stridsvagnar (lätta och snabba) och överhuvud taget mer omfattande lufttransporter av trupp, vapen och förråd än tidigare.

Sjökriget på världshaven får sin karaktär av att västern dominerar och måste, för att kunna föra kriget in på Sovjetbesatt område eller hotade västmaktsområden, dominera havsvägarna. Förhindras den fria världen att utnyttja havet har kommunismen vunnit. De enda maktmedel Sovjet kan insätta i sjökriget med utsikt till framgång är ubåtar och flygstridskrafter. För detta ändamål utveckla västmakterna speciella antiubåtsmedel i form av specialkonstruerade fartyg av jagares och kryssares storlek med apparatur för lokalisering och förstöring av ubåtar samt av flygplanbärande eskortfartyg. Den offensiva delen av sjömakten, som skall kunna sättas in icke blott mot Sovjets baser vid världshaven t. ex. inom Murmanskområdet och i Fjärran Östern, utan även för att vid landstigningar eller eljest kunna nå in på kontinenterna där landbaserat flyg svårare når fram, består av hangarfartyg med sina flygplan, slagskepp, kryssare, jagare och specialkonstruerade landstigningsfartyg. Förutom de äldre vapnen föra de moderna krigsfartygen robotvapen och antiubåtsraketer. I innan haven t. ex. Östersjön och Svarta havet, vilka måste beräknas bli snabbt avspärrade av ryssarna, får sjökrigen en helt annan karaktär i det att där överskeppningsproblemen, min- och flygkrigsproblemen samt den ryska sjömaktens överlägsenhet sätta sin speciella prägel på krigföringen. Här kommer särskilt den senaste tidens utveckling av ubåts- och minvapnen att ha sin givna betydelse liksom den för sjökrigets taktik så betydelsefulla radarn. Men en betydande fördel bjuder innanhavet även ett litet land som t. ex. Sverige, som har det mellan sig och en stormaktsfiende, och det är att det utgör ett hinder — effektivare ju starkare det kan försvaras — mot ett blixtanfall som det tyska mot Holland och Belgien 1940.

Luftkriget kommer att omfatta icke blott verksamhet av och emot flygstridskrafter utan även robotvapenkrig. Flygstridskrafterna givas allt högre farter, såväl de som avses för omedelbar taktisk samverkan med land- och sjöstridskrafter som de vilka användas för självständiga insatser mot militära basområden, kommunikationer och industrier. Raketer torde bli det vanligaste förstörelsemedlet och atombomben torde med en viss tvekan inför vedergällningsmöjligheterna komma att insättas mot särskilt utvalda, betydelsefulla mål. Flygstridskrafterna liksom även luftvärnet komma i kampen mot varandra att använda robotvapen i form av flygande bomber eller raketer som efter utskjutning själva med radarns hjälp söka sig in mot målet och detonera på

Om krig

bestämt avstånd ifrån detsamma. I bakgrunden skymtar användning av radiologisk gas för att göra vissa områden obeboeliga utan att bebyggelsen förstöres och bakterologiska vapen för att sprida epidemier bland människor och djur.

Gemensamt för all verksamhet i ett kommande krig är att initialoperationerna komma snabbt, särskilt om det är diktaturstaten bakom järnridån som startar kriget. Den demokrati som icke inser betydelsen av hög krigsberedskap på totalförsvarets *hela* område kommer aldrig att kunna överleva de första och avgörande öppningsdragens verkan.

Förvisso växer krigets tekniska förstörelsemöjligheter långt utöver mänskligt förnuft. Kommer härtill de tidigare påtalade förhållandena, *dels* att inga internationellt rättsligt fastslagna överenskommelser och regler i begränsande syfte för de nyskapade vapnens användande träffats, *dels* att krigets förvildning blir störst när det som nu, vad den ena parten beträffar, rör sig om en ideologi omfattad av ett folkhav, te sig mänsklighetens framtidsutsikter dystra. Och dock måste även denna kris genomkämpas, ty västerns kulturfolk äro icke böjda att träda under barbarers ok.